

Svar på Joel Linnainmäkis och 49 andra ledamöters motion om utredning och kalkylering av kostnaderna för utbildning på andra stadiet

VD/7810/00.02.00.03/2017

EL-H/MV/LL, HY-L/AP

Joel Linnainmäki och 49 andra ledamöter har lämnat in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Enligt organisationen Rädda Barnen finns det till och med 160 000 barn och unga i Finland som hotas av fattigdom och marginalisering. 15 procent av finländska 25-åringar har inte slutfört en examen på andra stadiet. Situationen ser synnerligen dystert ut för barn i familjer med låga inkomster.

Enligt en utredning av Finlands Gymnasistförbund uppgår de årliga totala kostnaderna för gymnasiestudier rentav till 2600 euro per elev. I en yrkesläroanstalt kan kostnaderna vara ännu högre på grund av olika redskapsanskaffningar. Uppgifter om kostnader för yrkesinriktad utbildning fås inte systematiskt.

Enligt preliminära uppgifter från ungdomsbarometern 2018 anger var fjärde elev som avbrutit sin examen på andra stadiet att brist på pengar inverkat på att studierna avbrutits. Av de ungdomar som inte har någon examen eller studieplats anger nästan hälften att bristen på pengar reducerat studiealternativen för dem.

Att utbildningen går i arv utgör ett hot för jämlika möjligheter och ett likvärdigt samhälle.

Med anledning av det som nämnts ovan kräver vi ledamöter som undertecknat motionen att Vanda stad

- a. utreder i vilken omfattning ekonomiska orsaker varit anledningen till att studierna på andra stadiet avbrutits,
- b. klarlägger de årliga utbildningskostnaderna för studerande inom den yrkesinriktade utbildningen, vid yrkesinstitutet Varia och Kauppiaitten kauppaoppilaitos,
- c. utreder vilka eventuella stödmodeller eller sätt att erbjuda läromedel på andra stadiet kunde ges och vilka kostnader det skulle orsaka staden,
- d. och vi föreslår att staden förbättrar tillgången till information och utvecklar de ekonomiska stödformerna för studerande på andra stadiet i samarbete med organisationer och läroanstalter för att garantera jämställdhet bland studerandena”.

Stadsfullmäktige 28.8.2017 § 18

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bildningsväsendets verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar på punkterna a-d:

Bildningsverket, Vanda yrkesinstitut Varia, Kauppiaitten kauppaoppilaitos Mercuria och kuratortjänsterna har tillsammans berett svaret.

a) I vilken omfattning ekonomiska orsaker varit anledningen till att studierna på andra stadiet avbrutits

En utredning om avbrutna studier i Vanda yrkesinstitut Varia gjordes år 2012. I utredningen intervjuades 39 ungdomar om orsakerna till avbrutna studier. (Anu Arponen-Aaltonen: Selvitys opintojen keskeyttämisestä. Vanda yrkesinstitut Varia). Det är ofta olika slags orsaker som ligger bakom avbrutna studier och i synnerhet då ekonomiska orsaker i kombination med någon annan orsak. Endast en av de intervjuade studerandena uppgav ekonomiska svårigheter och pressen att få jobb som orsak till att studierna avbrutits.

Enligt statistik som följs upp på årsnivå beror de avbrutna studierna till största delen på fel studieområde enligt studeranden själv. I Kauppiaitten kauppaoppilaitos Mercuria finns inga uppgifter om sådana fall där avbrutna studier berott på studerandens ekonomiska situation.

Också enligt kuratorer som arbetar på yrkesläroanstalter hänger ekonomiska faktorer ofta samman med andra utmaningar i livet, t.ex. problem med den psykiska hälsan och livshanteringen. I dylika fall visar det sig vara svårt att sköta ekonomin och klienterna behöver stöd och handledning i detta. Ofta är ekonomiska orsaker ändå inte den enda anledningen till att studierna avbryts. Av kuratorernas klienter har 20 %-50% av studerandena behövt hjälp på grund av ekonomiska orsaker, andelen motsvarar cirka 2-5 % av hela antalet studerande. Även om ekonomiska svårigheter inte nödvändigtvis leder till avbrutna studier påverkar de ändå studieframgången, i och med att den studerande kan vara tvungen att arbeta vid sidan om studierna. Detta gäller särskilt personer från annan ort som kommit till Vanda för att studera och som eventuellt varit tvungna att hyra en lägenhet och själva står för levnadskostnaderna. Särskilda svårigheter har också de studeranden med anteckning om betalningsstörning.

I gymnasiet är avbrytningsprocenten låg (2,9 % år 2016). Enligt uppgifter sammanställda under hösten 2017 har 84 % av elever som avbrutit sina gymnasiestudier övergått till annan utbildning och orsaken till andra avbrutna studier har varit bland annat hälsoskäl. Under 10 stycken studeranden har avbrutit gymnasieutbildningen för att övergå till arbetslivet. Likaså som hos studeranden inom yrkesutbildningen är ekonomiska svårigheter inte den största orsaken till att studierna avbrutits. Ekonomiska orsaker kan ändå påverka studieframgången när studeranden måste arbeta vid sidan om studierna. Detta syns i statistiken bland annat av att andelen elever som går ut gymnasiet och som slutför sina studier inom en period längre än tre år har ökat. Å andra sidan kan de längre studietiderna också bero på utbytesår, omfattande studieprogram eller annan livssituation som påverkar studierna. Utbildningsstyrelsen, Årsbok för utbildningsstatistik 2014)

b) de årliga utbildningskostnaderna för studerande inom den yrkesinriktade utbildningen, vid yrkesinstitutet Varia och Kauppiaitten kauppaoppilaitos.

Inom yrkesutbildningen ska den studerande förutom skolböcker också skaffa personliga arbetsredskap och -material i anslutning till branschen. Principen är att studeranden under studietiden skaffar sig de arbetsredskap och material som en arbetstagare inom branschen i fråga måste införskaffa. Utöver detta kan resekostnader i anslutning till lärandet på arbetsplatserna medföra kostnader för den studerande. Kostnaderna för respektive examen varierar mellan 35,00 euro-980,00 euro. En del av examina har inga läroböcker i bruk utan lärarna delar ut undervisningsmaterialet i form av kopior eller i elektronisk form. I fråga om arbetskläder, skor, verktyg och utrustning gäller olika praxis beroende på om de används personligen av den studerande. Kostnaderna för trafikens chaufförutbildning är höga, eftersom de

inbegriper körkortskostnader vilka studeranden själv betalar. När det gäller utbildning som förbereder för yrkesutbildning har man eftersträvat så låga kostnader som möjligt, eftersom utbildningen likställs med utbildningen i tionde klass som inte innehåller några kostnader alls. Nedan en noggrannare specificering av kostnaderna enligt grundexamen.

Tabell 1 Utbildningens årliga kostnader för studeranden enligt grundexamen

Grundexamen	Kostnader totalt
Grundexamen i visuell framställning	46,67 €
Grundexamen inom hantverk och konstindustri, målare	84,00 €
Grundexamen inom hantverk och konstindustri, snickare	92,33 €
Grundexamen inom hantverk och konstindustri, sömmare	283,33 €
Grundexamen inom hantverk och konstindustri, byggnadsrestaurering	145,00 €
Grundexamen inom bilbranschen	155,00 €
Grundexamen inom livsmedelsbranschen	188,33 €
Grundexamen i ur- och mikromekanik	31,67 €
Grundexamen inom fastighetsservice	11,67 €
Grundexamen inom maskin- och produktionsteknik	11,67 €
Grundexamen i flygplansmekanik	182,33 €
Grundexamen i logistik, lagerförvaltare	54,33 €
Grundexamen i logistik, chaufför	236,33 €
Grundexamen i logistik, kombinationsfordonsförare	326,67 €
Grundexamen i logistik, busschaufför	323,00 €
Grundexamen i logistik, flygplatsarbetare	239,00 €
Grundexamen inom byggnadsbranschen	66,67 €
Grundexamen inom el- och kommunikationsteknik	161,67 €
Grundexamen inom husteknik	95,00 €
Grundexamen inom informations- och kommunikationsteknik	11,67 €
Grundexamen inom säkerhetsbranschen	65,00 €
Grundexamen inom hårbranschen	375,00 €
Grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen	150,33 €
Grundexamen inom hotell-, restaurang- och cateringbranschen	174,33 €
Grundexamen i turism	112,67 €

I och med yrkesutbildningens reform ändras undervisnings- och kulturministeriets förordning om grunderna för vissa avgifter som tas ut av elever, och därmed gör man under hösten 2017 ett heltäckande förslag om grunderna för avgifter som tas ut av elever. I det fastställs avgifter för examina som tas ut av studerande, avgifter för höjning av vitsord och avgifter för läromaterial och förnödenheter. När examensgrunderna ändras måste det också ses över vilka slags kortutbildningar som ordnas och om avgiftsbelagda kort ska anskaffas för läroanstaltens del. Körkortsavgifterna kommer ändå att behållas oförändrade.

Vid Kauppiaitten Kauppaoppilaitos ges utbildning i företagsekonomi som inte kräver särskilda arbetsredskap. Lärandet övergår i allt högre grad till arbetsplatser och webben. Studeranden måste införskaffa 4–5 stycken vanliga läroböcker vilka beräknas kosta under 200 euro. De som avlägger en dubbelexamen måste utöver detta införskaffa gymnasieböcker eller elektroniska böcker. De som inledde sina studier hösten 2017 införskaffar en egen bärbar dator som behövs för bl.a. digitala

studentskrivningar. Kostnadsberäkning för en dator är minimi 200 euro. Kostnaderna för en företagsekonomistuderande är minimi totalt ca 350 euro för tre år.

c) vilka eventuella stödmodeller eller sätt att erbjuda läromedel på andra stadiet kunde ges och vilka kostnader det skulle orsaka staden,

En studerande kan ansöka om studiestöd, skolresestöd och utkomststöd av FPA om villkoren för beviljandet av stöd uppfylls. Grundläggande utkomststöd beviljas inte för t.ex. läroböcker, dator och andra arbetsredskap (t.ex. verktyg och arbetskläder i Varia). Det är möjligt att för utgifter som inte hör till det grundläggande utkomststödet ansöka om kompletterande och förebyggande stöd av socialväsendet i Vanda. Besluten baserar sig på övervägande från fall till fall. Om t.ex. en gymnasieelev eller elevens familj inte har möjlighet att finansiera en egen dator kan gymnasiet tillsammans med socialarbetet finna en lösning så att eleven kan använda en dator i sina studier och i de digitala studentskrivningarna.

De som är i svagaste position är minderåriga studeranden, vars vårdnadshavare inte bidrar med ekonomiskt stöd för studierna. De har svårt att få utkomststöd, eftersom vårdnadshavarna har det primära underhållsansvaret. Framgångsrika studier för de studerande, oberoende av föräldrarnas förmögenhet och samhällsställning, kan stödjas genom att man ser till att studiekostnaderna hålls rimliga och att det går att skaffa begagnade material och redskap. I läroanstalterna finns också datorer och annan elektronisk utrustning till studerandens förfogande och läromaterial finns att få på webben i olika elektroniska lärmiljöer (t.ex. Verkkovaria). Målet är att utveckla dessa modeller också i fortsättningen.

Ekonomiskt stöd för studierna kan också fås av organisationer (t.ex. Rädda barnen rf:s stöd för läromedel), stiftelser och församlingar. Av särskilda skäl kan det också vara möjligt att ansöka om andra ekonomiska stödformer, t.ex. rehabiliteringspenning för unga och handikappbidrag (FPA). För studeranden med anteckning om betalningsstörning kan social kredit beviljas i sådana fall där krediten på ett väsentligt sätt förbättrar studerandens förutsättningar att slutföra halvfärdiga studier. Studeranden ska redan ha regelbundna inkomster som möjliggör skötseln av krediten.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos har ett eget bibliotek där man kan låna alla kursböcker och också bärbara datorer om det behövs under skoldagen. Dessutom betalas måltids- och resekostnadsersättning för studeranden för inläring i arbetet 5 €/arbetsdag.

d) Vi föreslår att staden förbättrar tillgången till information och utvecklar de ekonomiska stödformerna för studerande på andra stadiet i samarbete med organisationer och läroanstalter för att garantera jämställdhet bland studerandena”.

Kuratorerna hjälper studerandena i frågor som gäller boende, penningaffärer och utkomst. I arbetet prioriteras ett tidigt ingripande i problemen. Kuratorerna ger råd och hänvisar också till andra tjänster vid behov.

Varje verksamhetsställe har en studiebyrå, där studiesekreterarna ger studerandena råd i alla frågor som gäller studierna. I studiebyråerna finns också tillgängligt skriftligt material om studiernas kostnader och studiesociala förmåner. På webbsidorna, t.ex. <https://www.varia.fi/fi/opiskelijana-variassa/opiskelijalle/tuet-ja-etuudet> (på finska) finns också information om olika stödformer. I Mercuria är det meningen att i fortsättningen informera kommande studeranden om stödmöjligheter i samband med brevet om godkännande av studieplats.

Stadsstyrelsen 13.11.2017 § 12

Förslag framfört av biträdande stadsdirektören för bildningsväsendets verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Joel Linnainmäki och de 49 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 11.12.2017 § 8

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens förslag för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilagor:

- Joel Linnainmäkis och 49 andra ledamöters motion om utredning och kalkylering av kostnaderna för utbildning på andra stadiet

Anvisningar för sökande av ändring 4.1 Besvärsförbud

Närmare information:

tf. direktören för ungdoms- och vuxenutbildning Marja Viljamaa, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)